

Hallitusohjelmatavoitteet 2023–2027

Suomi Tasa-Arvon Edelläkävijäksi

Suomi on monin tavoin yksi maailman tasa-arvoisimmista maista. Silti sukupuolten tasa-arvo ei ole valmis meilläkään, ja monet tasa-arvo-ongelmat korjaantuvat etanan vauhtia, jos lainkaan. Tasa-arvo ja demokratia ovat kestävän rauhan edellytys, ja niiden vahvistaminen on paras tapa tukea vakautta ja rauhaa. Toimitaan sen puolesta, että naisten ja tyttöjen ihmisoikeudet toteutuvat täysimääräisesti.

- **Hallitus sitoutuu sukupuolten tasa-arvon edistämiseen sekä kaikenlaisen syrjinnän vastustamiseen kunnianhimoisesti ja systemaattisesti kotimaassa ja kansainvälisesti**
  - toimimalla antirasistisesti ja risteävät erot huomioiden kaikessa päätöksenteossa
  - arvioimalla hallitusohjelman mukaisten toimenpiteiden sukupuolivaikutukset ennakkoon ja jälkikäteen (suvaus)
  - sitoutumalla ja toimeenpanemalla tasa-arvoselonteon tavoitteita
  - laatimalla kunnianhimoisen tasa-arvo-ohjelman ja osoittamalla sille riittävän rahoituksen ja
  - valtavirtaistamaan tasa-arvonäkökulman koko valtionhallintoon.
- **Tehdään tasa-arvolain kokonaisuudistus, jossa tarkastellaan erityisesti tasa-arvon edistämistä, syrjintäkieltoja sekä valvonnan ja oikeussuojakeinojen toimivuutta ja riittävyttä**
  - selvitetään, millä edellytyksillä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuslautakunnalle voidaan antaa oikeus määrätä hyvitys syrjinnästä.
- **Kaikkien merkittävien uudistusten sukupuolivaikutukset arvioidaan siten, että tulokset vaikuttavat jatkovalmisteluun:**
  - suvattujen lakiesitysten osuus nostetaan 40 prosenttiin hallituskauden loppuun mennessä
  - jokaiseen ministeriöön nimetään vaikutusarvioinneista vastaava vastuutaho, jonka vastuulle ihmisvaikutusten, mukaan lukien sukupuolivaikutusten, arviointi kuuluu.
- **Sukupuolittaisen budjetoinnin kehittämistä jatketaan osana kestävän kehityksen budjetointia:**
  - valtiovarainministeriö sisällyttää budjetinlaadintaohjeistukseensa momenttikohtaiset ohjeet sukupuolivaikutusten arviointiin
  - tutkibudjetti.fi-sivustolle lisätään momenttikohtaisesti liikennevalomalli sukupuolivaikutuksista sekä tieto rahoituksen jakautumisesta sukupuolittain aina, kun mahdollista.
- **Vahvistetaan tasa-arvotyön rahoitusta vaikuttavuuden lisäämiseksi:**
  - naisjärjestöjen lakisääteinen valtionavustus vakiinnutetaan vuosien 2020–2022 tasolle valtiontalouden kehityksessä

- tasa-arvovaltuutetun rahoitus nostetaan vastaamaan lisääntyneitä velvoitteita ja muiden tasa-arvoviranomaisten (tasa-arvoyksikkö, TANE, tasa-arvotiedon keskus, yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta) asemaa ja resursseja vahvistetaan.
  - **Varmistetaan tasa-arvotiedon hyödyntäminen päätöksenteossa:**
    - kerätään ja hyödynnetään systemaattisesti sukupuolen ja muiden risteävien erojen mukaan eriteltyä tietoa
    - huomioidaan sukupuolinäkökulma ja naisten oikeudet kriisien jälleenrakennuksessa.
-

Kasvatus Ja Koulutus On Sukupuolitietoista Kaikilla Asteilla

Suomessa koulutusalat ovat vahvasti sukupuolen mukaan eriytyneet eli segregoituneet. Jako miesten ja naisten töihin jopa vahvistuu joillain aloilla. Puretaan kasvatuksen ja koulutuksen sukupuolen mukaista eriytymistä ja sukupuolinormeja sukupuolitietoisella varhaiskasvatuksella, opetuksella ja korkea-koulutuksella.

- **Varmistetaan, että koulutuksella puretaan sukupuolen mukaista eriytymistä:**
  - lakeihin varhaiskasvatuksesta, perusopetuksesta, ammatillisesta ja lukiokoulutuksesta lisätään vaatimus kasvatuksen ja opetuksen sukupuolitietoisuudesta
  - kaikkien koulutusasteiden oppikirjoille tehdään sukupuolivaikutusten arviointi, jolla varmistetaan, että kirjoissa näkyy moninaisia ihmisiä moninaisissa rooleissa
  - tuetaan erityisesti tyttöjen ja naisten hakeutumista STEM-aloille.
- **Sukupuoleen perustuvan ja seksuaalihäirinnän, kiusaamisen sekä väkivallan vastaista työtä kouluissa tehostetaan osana tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyötä:**
  - oppilaitoksen toiminta määritellään syrjinnäksi tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuslakien 14 §:ssä, jos oppilaitos ei puutu häirintään
  - opettajien ja rehtoreiden osaamista häirinnän tunnistamisessa vahvistetaan täydennyskoulutuksilla.
- **Varmistetaan varhaiskasvattajien, opettajien ja oppilaanohjaajien tasa-arvo-osaaminen kaikilla asteilla:**
  - tehdään selvitys opettajien perus- ja täydennyskoulutusten tasa-arvo-osaamisesta
  - edistetään, että koulutukseen ja täydennyskoulutukseen sisältyy pakollisena sukupuolten tasa-arvoa ja naisten oikeuksia käsitteleviä kursseja
  - järjestetään velvoittavia koulutuksia tasa-arvosuunnitteluelvoitteen toimeenpanosta.

- **Koulujen seksuaalikasvatuksessa vahvistetaan seksuaalisen itsemääräämisoikeuden ja kehollisen koskemattomuuden, mukaan lukien suostumuksen, käsittelyä. Seksuaalikasvatuksessa puretaan seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kohdistuvia normeja.**
    - Seksuaalikasvatusta kehitetään ja yhdenmukaistetaan eri puolilla maata.
  - **Ennaltaehkäistään ja puututaan mahdollisimman varhain tyttöjen lisääntyneeseen masennukseen, ahdistukseen ja syömishäiriöihin vahvistamalla oppilaanohjausta ja kouluterveydenhuollon kuraattori- ja psykologipalvelujen saavutettavuutta.**
-

Työelämän Tasa-Arvo Lisääntyy Palkoissa Ja Johtotehtävissä

Alle 10 prosenttia palkansaajista työskentelee ammateissa, joissa on vähintään 40 prosenttia naisia ja miehiä, ja sukupuolten palkkaeron kapeneminen on lähes pysähtynyt 16 prosentissa. Puretaan alojen eriytymistä, puututaan työelämässä tapahtuvaan syrjintään ja varmistetaan, että työelämän polarisaatio ei lisää epätasa-arvoa. Perusteettomia palkkaeroja kavennetaan nykyistä nopeammin. Edistetään hoivavastuun tasaisempaa jakautumista ja työhyvinvointia.

- **Perhevapaaudistus toimeenpannaan kunnianhimoisesti siten, että Suomesta tulee maa, jossa isät pitävät eniten perhevapaita.**
  - Asetetaan numeeriset tavoitteet naisten ja miesten perhevapaiden käytölle, arvioidaan niiden toteutumista hallituskauden lopussa ja tehdään toimenpiteitä, kunnes hoivavastuu jakautuu tasan
  - Yhdenmukaistetaan äitiyspakkauksen nimi perhevapaaudistuksen sukupuolineutraalin terminologian kanssa.
- **Estetään raskaus- ja perhevapaausyrjintää ja edistetään perheystävällisyyttä työpaikoilla**
  - parantamalla perhevapaalta palaavan irtisanomissuojaa
  - täsmentämällä lainsäädäntöä siten, että raskaus- ja perhevapaan käyttö eivät vaikuta negatiivisesti määräaikaisen työsuhteen jatkumiseen
  - edistämällä vanhemmuuden kustannusten tasaisempaa jakautumista
  - antamalla etävanhemman puolisolle oikeus tilapäiseen hoitovapaaseen.
- **Jatketaan perhe- ja hoitovapaiden uudistamista:**
  - käynnistetään kotihoidontuen uudistus
  - seurataan omaishoitovapaan käytön sukupuolivaikutuksia ja tehdään tarvittaessa toimenpiteitä, kunnes hoivavastuu jakautuu tasan sekä nostetaan omaishoidon tuen tasoa

- muutetaan vanhempainpäivärahojen määräytymisperusteita niin, että määräytymisperusteeksi saisi valita vuositulon tai edellisen verotuskauden tulon.
  - **Nopeutetaan perusteettomien palkkaerojen kapenemista toimeenpanemalla nykyistä tehokkaampaa ja rakenteellisesti uudistettua samapalkkaisuusohjelmaa:**
    - asetetaan numeerinen tavoite palkkaeron kaventamiselle
    - lisätään palkka-avoimuuden kattavuutta vahvistamalla tasa-arvolaisissa henkilöstön, henkilöstön edustajien ja syrjintää epäilevien työntekijöiden tiedonsaantioikeuksia palkoista
    - edistetään kattavaa lainsäädäntöä palkkojen läpinäkyvyydestä EU:ssa
    - luodaan samanarvoiselle työlle määritelmä, joka mahdollistaa palkkojen vertailun työehtosopimusten välillä
    - kehitetään palkkakartoitussäännöksiä siten, että niissä tarkastellaan organisaation koko henkilöstöä työehtosopimuksesta riippumatta ja eri palkanosia palkkakeskiarvojen sijaan
    - tasa-arvolain ja yhdenvertaisuuslain 30 työntekijän rajaa lasketaan
    - luodaan pysyvä rakenne segregaaation purkamiseksi.
  - **Maahan muuttaneiden ja vammaisten sekä muihin vähemmistöihin kuuluvien naisten työllistymistä ja samapalkkaisuutta edistetään läpileikkaavasti:**
    - selvitetään vammaisten ja maahan muuttaneiden naisten euro
    - edistetään moninaisuuden huomioimista rekrytoinnissa anonyymillä rekrytoinnilla sekä moninaisuuslausekkeilla työpaikkailmoituksissa
    - toimeenpannaan uudistettavaa kotoutumislakia painottamalla erityisesti työvoiman ulkopuolella olevien palveluita.
  - **Puututaan tehokkaasti seksuaalihäirintään työpaikoilla:**
    - seksuaalihäirinnän käsittelystä tasa-arvosuunnitelmissa ja työsuojelun toimintaohjelmissa tehdään velvoittavaa
    - kirjataan työturvallisuuslakiin työnantajalle velvollisuus ennaltaehkäistä kaikenlaista häirintää, väkivaltaa ja sen uhkaa, puuttua siihen, sekä varmistaa sen loppuminen viipymättä. Lisätään velvollisuuden laiminlyönti rangaistavaksi työturvallisuusrikkomuksena.
  - **Huolehditaan naisvaltaisten alojen työhyvinvoinnista:**
    - säädetään työterveyshuoltolaissa ja työturvallisuuslaissa psykososiaalisen kuormituksen ennaltaehkäisystä ja selvitetään mielenterveyden tukemista lakisääteisenä työterveyspalveluna
    - perustetaan kolmikantainen työryhmä pohtimaan lainsäädännöllisiä uudistuksia ja uudenlaisia käytäntöjä syrjinnän sekä muun henkisen väkivallan vähentämiseksi työelämästä ja otetaan mukaan tasa-arvo-, yhdenvertaisuus- ja perhejärjestöjä.
  - **Naisten osuus listayhtiöiden hallituksissa kasvatetaan 40 prosenttiin ottamalla käyttöön sukupuolikiintiöt.**
-

Naisiin Kohdistuvan Väkivallan On Loputtava

Suomi pitää kyseenalaista kunniaa EU:n toiseksi väkivaltaisimpana maana naisille. Puututaan tehokkaasti naisiin kohdistuvaan väkivaltaan ja taataan matalan kynnyksen tukipalvelut jokaiselle väkivallan kokijalle. Tehdään Suomesta naisiin kohdistuvan väkivallan vastaisen työn edelläkävijä.

- **Naisiin kohdistuvan väkivallan vastaista työtä jatketaan:**
  - Istanbulin sopimuksen toimeenpano-ohjelmalle varataan riittävät resurssit ja ohjelman toimeenpanoa seurataan, mitataan ja arvioidaan
  - oikeusministeriön naisiin kohdistuvan väkivallan vastainen ohjelma ja sen työryhmä saavat jatkoa
  - tehostetaan monialaista työtä naisiin kohdistuvien parisuhdesurmien estämiseksi
  - seurataan ja arvioidaan naisiin kohdistuvan väkivallan raportoijan mandaatin jatkokehittämistarpeita ja rahoituksen riittävyyttä.
- **Poliisin ja oikeuslaitoksen resurssit vakavien rikosten, kuten naisiin kohdistuvan väkivallan tutkimiseksi turvataan.**
  - poliisi tutkii kaiken naisiin kohdistuvan väkivallan viivyttämättä ja huolellisesti kaikkialla Suomessa
  - selvitetään tutkittavien rikosepäilyjen tärkeysjärjestyksestä säätämistä lailla.
- **Seksuaalirikoslainsäädännön kokonaisuudistus toimeenpannaan tehokkaasti.**
  - koulutetaan poliisit, syyttäjät, tuomarit ja muut lakia toimeenpanevat tahot uuden lain sisällöstä ja naisiin kohdistuvan väkivallan eri muodoista ja niiden tunnistamisesta.
- **Säädetään lähisuhdeväkivallan ehkäisytyötä selkiyttävä laki.**
  - lailla selvennetään kuntien, alueiden ja valtionhallinnon yhteistyötä, rooleja ja vastuita lähisuhdeväkivallan ehkäisyssä
  - varmistetaan monialainen yhteistyö määrittelemällä yhteistyörakenteen muodot, välttämättömät toimijat, eri toimielinten tehtävät sekä vastuut väkivallan ehkäisyssä.
- **Resursseja väkivallan uhrien palveluihin kasvatetaan säännönmukaisesti:**
  - turvakotien määrää ja saavutettavuutta lisätään Euroopan neuvoston suositusten mukaisesti
  - turvakotipalvelujen esteettömyys ja saavutettavuus turvataan
  - Seri-keskusten alueellista kattavuutta lisätään ja pidennetään hakeutumisaikaa puoleen vuoteen
  - MARAK-toimintamalli laajennetaan valtakunnalliseksi
  - varmistetaan jokaiselle sitä tarvitsevalle turvakotijakson jälkeinen asuminen lisäämällä velvoite MAL-sopimukseen.

- **Naisiin kohdistuva väkivalta ja lähisuhdeväkivalta rajataan lainsäädännöllä sovittelun ulkopuolelle.**
  - **Tuetaan EU:ssa naisiin kohdistuvan väkivallan vastaisen direktiivin kunnianhimoista toteutusta.**
  - **Puututaan tehokkaammin vihapuheeseen ja digitaaliseen väkivaltaan:**
    - vaikutetaan siihen, että vihapuhe säädetään rangaistavaksi EU:ssa
    - edistetään Istanbulin sopimuksen toimeenpanoa valvovan GREVION digitaalisen väkivallan yleissuosituksen toimeenpanoa
    - säädetään maalittaminen rangaistavaksi rikoslaissa.
  - **Kunniaan liittyvän väkivallan ja sukuelinten silpomisen vastaista työtä ja tunnistamista tehostetaan:**
    - säädetään pakkoavioliitot rangaistaviksi erillisellä rikoslain pykälällä
    - mahdollistetaan pakkoavioliittojen mitätöinti
    - luodaan kansallinen toimintamalli silpomisen vastaiseen työhön ja varataan sen toimeenpanoon resurssit sekä varmistetaan lainsäädännön tarkoituksenmukaisuus
    - palautetaan THL:ään naisten sukuelinten silpomisen vastaisen työn asiantuntijan virka.
  - **Ihmiskaupan vastaista toimintaa tehostetaan, sen sukupuolivaikutukset arvioidaan ja ihmiskaupan uhrien asemaa ja tukea parannetaan.**
    - laaditaan ihmiskaupan vastaisen työn toimintaohjelma ja varataan koordinaatiolle riittävät henkilöresurssit
    - säädetään ihmiskaupan uhrien auttamista koskeva erillislaki sekä vahvistetaan hyvinvointialueiden osaamista ihmiskaupan uhrien tunnistamisessa
    - varmistetaan ihmiskaupan uhrien turvallinen ja tuettu asuminen, tarvittaessa turvakodeissa
    - poliisiin ihmiskauppatutkintaryhmä vakinaistetaan.
  - **Varmistetaan maahan muuttaneiden naisten kokeman väkivallan ja lähisuhdeväkivallan parempi huomioiminen oleskeluluvan perusteissa:**
    - muutetaan ihmiskaupan uhrin oleskeluluvan edellytykseksi haavoittuva asema erityisen haavoittuvan aseman sijaan.
  - **Seksin osto kriminalisoidaan muiden Pohjoismaiden mallin mukaisesti ja tuetaan irrottautumista prostituutiosta.**
  - **Kehitetään ja systematisoidaan naisvankityön johtamista. Parannetaan nais erityisiä terveydenhuoltopalveluita, mielenterveystyötä sekä seksuaaliväkivaltaan, prostituutioon ja ihmiskauppaan puuttumista.**
  - **Järjestetään velvoittavia väkivallan sukupuolistuneen luonteen tunnistavia katkaisu- ja ennaltaehkäisyohjelmia väkivallan tekijöille.**
-

Naisten Hyvinvointi On Tasa-Arvokysymys

Hyvinvoinnissa, palvelujen tarpeessa ja niiden käytössä on eroa sukupuolittain. Edistetään naisten hyvinvointia ja seksuaaliterveyttä ja varmistetaan, että sosiaaliturvajärjestelmämme tukee tasa-arvoa.

- **Varmistetaan, että sosiaaliturvauudistus suunnitellaan ja toteutetaan ihmislähtöisesti ja että se edistää sukupuolten tasa-arvoa risteävät erot huomioiden.**
  - uudistuksen sukupuolivaikutukset arvioidaan jo valmisteluvaiheessa ja huolehditaan, että tulokset vaikuttavat uudistuksen jatkovalmisteluun ja toteutukseen
  - varmistetaan sosiaaliturvan yksilökohtaisuuden ja ruokakunnan käsitteen suhteen, että sosiaaliturvaa kehitetään tasa-arvoa ja naisten asemaa parantavaan suuntaan
  - ruokakunnan käsitettä tarkastellaan kriittisesti uudistuksen yhteydessä
  - huomioidaan kehittämistyössä vuoroasuvien lasten tilanne.
- **Hyvinvointialueita ohjataan rahoitusneuvotteluissa organisoimaan tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyö ja**
  - varmistamaan strategioilla, budjeteilla ja toiminnallisilla tasa-arvo-ohjelmilla tasa-arvon toteutuminen sekä se, että palvelut huomioivat moninaisten naisten tarpeet
  - kouluttamaan valtuutettuja ja viranomaisia tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyön toimeenpanoon.
- **Aborttilaki uudistetaan siten, että abortin saaminen perustuu abortinhakijan omaan ilmoitukseen.**
- **Varmistetaan sosiaali- ja terveystalouden esteettömyys ja saavutettavuus sekä välineiden soveltuvuus, mm. syöpäseulontojen suhteen.**
- **Puretaan koronapandemian hoitovelka sukupuolitietoisella tavalla.**
  - huomioidaan erityisesti psyykinen terveys ja nuorten ja naisten hyvinvointi ja mielenterveysongelmat.
- **Kaikille alle 25-vuotiaille nuorille taataan ehkäisy valtakunnallisesti.**
- **Varmistetaan, että Suomen lainsäädäntö takaa transihmisten ja intersukupuolisten ihmisten ihmisoikeudet.**
  - sallitaan sukupuolen juridinen vahvistaminen 15 vuotta täyttäneille
  - Oikeus olla -kansalaisaloitteen mukaisesti
  - kielletään eheytyshoidot
  - kielletään intersukupuolisten lasten kiireettömät, lääketieteellisesti ei-välttämättömät kehoja muokkaavat toimenpiteet varhaislapsuudessa.

- **Kuukautis- ja inkontinenssisuojien arvonlisävero lasketaan 10 prosentin alennettuun kantaan muita terveyden kannalta välttämättömiä tuotteita vastaavasti.**
  - **Varmistetaan gynekologisen hoidon laatu ja saatavuus julkisena palveluna eri puolilla maata.**
    - taataan gynekologisille sairauksille ja oireyhtymille, kuten endometrioosi, adenomyoosi, PCOS ja vulvodynia, valtakunnallisesti yhteneväiset ja toimivat hoitopolut ja luodaan niille käypä hoito -suositukset.
-

Tasa-Arvoa Liikuntaan Ja Kulttuuriin

Seksuaalihäirintä kulttuurin ja liikunnan alalla on edelleen liian yleistä, ja naisten saama rahoitus on murto-osa miesten rahoituksesta. Kiinnitetään erityistä huomiota urheilun, liikunta-alan ja kulttuurin päätöksenteon ja resurssien tasa-arvoistamiseen ja seksuaalihäirinnän ja väkivallan poistamiseen.

- **Varmistetaan, että urheilun, liikunnan ja kulttuurin ja niiden toimijoiden sitoutuminen naisiin kohdistuvan väkivallan, seksuaalihäirinnän ja muun epäasiallisen kohtelun ennaltaehkäisemiseksi ja lopettamiseksi on edellytys valtionavun saamiseksi.**
  - edellytetään väkivallan ja häirinnän systemaattisia toimia ja seuranta, joita johdetaan ja valvotaan vuositasolla
  - kiinnitetään erityistä huomiota valmentajien ja ohjaajien epäterveeseen vallankäyttöön suhteessa erityisesti lapsiin ja nuoriin.
- **Kytetään urheilujärjestöjen ja liikuntaa edistävien yhteisöjen yleisavustusten sukupuolten tasa-arvotavoitteet ja vastuullisuuskriteereiden valvonta aiempaa tiukemmin valtionavun myöntämiseen.**
  - lisätään kiintiöperiaate urheilujärjestöissä ja liikuntaa edistävien yhteisöjen luottamus-, valmennus- ja operatiivisessa johdossa toimiville naisille 50 prosenttia Euroopan komission korkean tason työryhmän suositusten mukaisesti ja Ruotsin mallia seuraten. Seurataan systemaattisesti tilannetta vuosittain.
- **Edistetään sukupuolten tasa-arvoa liikunnassa ja urheilussa Euroopan komission urheilun tasa-arvon korkean tason työryhmän vuoden 2022 suositusten mukaisesti.**
- **Edellytetään, että valtionavustuksia saavien urheilujärjestöjen palkkaus- ja maajoukkuekorvaukset ovat tasa-arvoiset. Jaetaan urheilun ja liikunnan resurssit tasapuolisesti naisille ja tytöille liikunnan ja urheilun eri tasoilla.**
- **Varmistetaan liikuntapaikkarakentamisen ja muiden liikunnan ja urheilun olosuhteiden valtionavustuksissa sukupuolten tasa-arvo**

keskeisenä kriteerinä Liikuntapaikkarakentamisen suunta -asiakirjaan perustuen.

- Luodaan rakenteita huippu-urheilijan raskauden jälkeisen paluun tukemiseen.
- Varmistetaan, että kulttuurialan eettisen ohjeistuksen toimeenpanossa huomioidaan sukupuolten tasa-arvon näkökulma.
- Edellytetään tarvittaessa lainsäädännöllä, että elokuva-alan ja yleensä kulttuurin ja taiteen julkisia varoja jakavat tahot edistävät sukupuolten tasa-arvoa, noudattavat avoimia päätöksenteon kriteereitä, jakavat rahoitusta tasa-arvoisesti ja tilastoivat läpinäkyvästi rahoituksen jakautumista sukupuolittain ja lajityypeittäin sekä edellyttävät tasa-arvon ja vastuullisuuden huomioimista myös varoja saavilta tahoilta.

Tasa-Arvo, Naiset Ja Tytöt Ihmisoikeus-, Kehitys- Ja Turvallisuuspolitiikan Keskiöön

Tasa-arvolla on keskeinen merkitys laajan turvallisuuden ja demokratian rakentamisessa. Varmistetaan, että naiset ja tytöt ovat keskeinen osa ihmisoikeus-, kehitys- ja turvallisuuspolitiikkaa ja sen rakentamista.

- **Suomi sitoutuu edistämään tasa-arvoa sekä naisten ja tyttöjen oikeuksia maailmalla systemaattisesti**
  - ottamalla käyttöön ulkoministeriön alaisen kansainvälisten ihmisoikeusasiain neuvottelukunta IONK:n suosittelman sukupuolten tasa-arvoa ja naisten oikeuksia ihmisoikeusperustaisesti ja intersektionaalisesti edistävän ulkopolitiikan (feminist foreign policy, FFP) ja laatimalla sitä varten strategian, johon sisältyy tavoitteet, seurantajärjestelmä ja raportointi
  - perustamalla ulkoministeriöön kokoava tasa-arvopolitiikan yksikkö ja nimeämällä tasa-arvosta vastaavat yhteyshenkilöt Suomen edustustoihin.
- **Ihmisoikeuksia ja tasa-arvoa vastustavan anti-gender-liikkeen muodostamaan uhkaan vastataan määrätietoisesti Suomen ulko-, EU- ja sisäpolitiikassa tukemalla johdonmukaisesti naisten oikeuksia, seksuaali- ja lisääntymisterveyttä ja -oikeuksia sekä seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen ja muiden vähemmistöjen oikeuksia.**
- **Edistetään YK:n 1325 Naiset, rauha ja turvallisuus -päätöslauselman toimeenpanoa sekä alueellista 1325-toimintaohjelmaa Ukrainan tilanteeseen vastaamiseen.**

- **Nostetaan naisten ja tyttöjen aseman ja oikeuksien edistäminen kehityspolitiikan päätavoitteeksi.**
  - Suomi sisällyttää tasa-arvon pää- tai merkittävän sivutavoitteen vähintään 85 prosenttiin kaikista uusista kehitysohjelmista hallituskauden loppuun mennessä ja kaksinkertaistaa niiden hankkeiden osuuden, joissa tasa-arvo on päätavoitteena
  - muilta ohjelmilta edellytetään sukupuolivaikutusten arviointia.
- **Varmistetaan, että sukupuolittuneet vaikutukset ja tasa-arvo huomioidaan ilmastonmuutoksen ehkäisyssä ja torjunnassa sekä Agenda2030-tavoitteiden toimeenpanossa niin Suomessa kuin maailmalla.**
  - valtavirtaistetaan sukupuolinäkökulma kansalliseen ilmasto- ja energiapolitiikkaan.
- **Varmistetaan yritys vastuulla, että suomalaiset yritykset kunnioittavat ihmisoikeuksia kaikkialla maailmassa.**
  - edellytetään lailta naisten ja tyttöjen ihmisoikeuksien intersektionaalista huomioimista.
- **Suunnataan tukea naisihmisoikeuspuolustajille.**
- **Seksuaalihäirintää ja naisiin kohdistuvaa väkivaltaa puolustusvoimissa ja kriisinhallinnassa kitketään tehokkaasti**
  - otetaan seksuaalihäirinnän vähentäminen osaksi Puolustusvoimien tulostavoitteita.
- **Vapaaehtoisten naisten etenemistä puolustusvoimien, kriisinhallinnan, rajaturvallisuuden, pelastuspalveluiden, tullin ja muiden kokonaisturvallisuusalojen johtotehtäviin tuetaan strategioin.**
  - naisten osuus rauhanturvaajista kasvatetaan 15 prosenttiin ja sotilastarkkailijoista 25 prosenttiin vuoteen 2028 mennessä
  - edistetään reservissä olevien naisten mahdollisuuksia osallistua sotilaallisen kriisinhallinnan tehtäviin.

Kysymyksiä tai lisätietoja hallitusohjelmatavoitteistamme? Ota yhteys vaikuttamisen suunnittelija Merja Kähköseen, merja.kahkonen@naisjarjestot.fi tai 050 546 6688.